

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΕΚ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

του
ΣΟΠΗΓΧΑΟΥΤΕΡ.

“Όσον προβαίνει ἡ ἡλικία, τόσον ἀπομακρύνονται ἀλλήλων κεφαλὴ τε καὶ καρδιά, τόσον διακρίνονται ἀπ’ ἀλλήλων ἡ ὑποκειμενικὴ αἰσθησις καὶ ἡ ἀντικειμενικὴ γνῶσις. Γνωσὶς τε καὶ αἰσθησις ἐν τῷ παιδίῳ εἶνε συντετηγμέναι, μόλις ὅτε ἀναγνωρίζει αὐτὸ ἑαυτὸ ἐκ τῶν περιβαλλόντων αὐτὸ πραγμάτων, συγγέεται οἷον μετ’ αὐτῶν. Ὁ νεανίας πᾶσαν ἀντίληψιν ἀποδέχεται ὡς αἰσθησιν καὶ διάθεσιν, ὅπως προσφύεστατα ἐκφράζει τοῦτο ὁ Βύρων:

Δὲν ζῶ μονάχος, μόνος μετὰ ἑμαυτοῦ,
Τεμάχιον τῆς φύσεως κ’ ἐγὼ ἀποτελῶ,
ἥτις με περιβάλλει, καὶ τὰ ὑψηλὰ
βουνὰ εἶν’ αἰσθημα εἰς τὴν καρδίαν μου

διὰ τοῦτο δὲ ἀκριβῶς προσηλοῦται ὁ νεανίας εἰς τὴν ἐξωτερικὴν τῶν πραγμάτων ὄψιν, διὰ τοῦτο ἀκριβῶς ἰδιάζει εἰς τὸ λυρικόν τῆς ποιήσεως εἶδος, ὁ ἀνὴρ δὲ εἰς τὸ δραματικόν. Ὁ γέρον δύνατον νὰ θεωρηθῇ τὸ πολὺ ὡς ἐπικός, ὡς ὁ Ὀμηρος, ὁ Ὀσσιανός, διότι ἡ διήγησις χαρακτηρίζει τὸν γέροντα.

* * *

Ὅπως ὁ βοτανικός ἐξ ἐνὸς καὶ μόνου φύλλου ἀναγνωρίζει τὸ φυτὸν, ὅπως ὁ Κυβιέρος ἐξ ἐνὸς καὶ μόνου ὅστου κατεσκεύασε τὸ ὄλον ζῶον, οὕτω δυνάμεθα καὶ ἡμεῖς ἐκ μιᾶς καὶ μόνης πράξεως νὰ γνωρίσωμεν τὸν χαρακτήρα ἐνὸς ἀνθρώπου, ἥτοι τρόπον τινὰ νὰ τὸν κατασκευάσωμεν, ἀκόμη δὲ καὶ ἂν μικρὰ καὶ ἀφανῆς ᾖ αὕτη αὐτοῦ ἡ πράξις, διότι οἱ ἄνθρωποι εἰς τὰ σπουδαιότερα ζητήματα προσέχουσι, εἰς δὲ τὰ ἀσήμαντα ἀκολουθοῦσιν ἄνευ περαιτέρω σκέψεως τὴν φυσικὴν αὐτῶν ὁρμὴν καὶ κλίσιν. Ἐάν τις π. χ. διὰ τῆς τέλεον ἀδιακρίτου καὶ ἐγωϊστικῆς συμπεριφορᾶς του δείξῃ ὅτι ἡ καρδιά του εἶνε ξένη εἰς πᾶσαν δικαιοσύνην, ὀφείλομεν οὐδὲ λεπτὸν νὰ τῷ ἐμπιστευώμεθα χωρὶς νὰ ἔχωμεν ἐχέγγυα

ἀσφαλείας Δια τὸν αὐτὸν λόγον ἐπίσης δέον ἀμέσως νὰ διακόπτωμεν πᾶσαν σχέσιν μετὰ τῶν λεγομένων καλῶν φίλων, ὅταν οὗτοι προκειμένου ἀκόμη καὶ περὶ μικρῶν πραγμάτων ἐπιδείξωσι μοχθηρὸν ἢ φαῦλον ἢ χυδαῖον χαρακτήρα, τοιοῦτοτρόπως δὲ διαφεύγομεν τοὺς μεγάλους αὐτῶν δόλους, οὓς τινες δὲν ἐμηχανεύθησαν ἄχρι τοῦδε ἐναντίον ἡμῶν, μόνον καὶ μόνον διότι ἄχρι τοῦδε δὲν εἶχε παραστῇ εὐκαιρία. Ταῦτὸ ῥητέον καὶ περὶ ὑψηρῶν. Ἄς ἔχωμεν δὲ ἀείποτε εἰς τὸν νοῦν ἡμῶν τὸ ῥητὸν „καλύτερον μόνος παρὰ μεταξὺ προδοτῶν“.

* * *

Ἡ φιλοφροσύνη εἶνε φρόνησις, ἄρα ἡ ἀγροικία εἶνε ἀφροσύνη· τὸ νὰ κάμνη τις δὲ δι’ αὐτῆς ἄνευ ἀνάγκης καὶ σκοποῦ ἐχθροὺς εἶνε μανία, ὅπως ἔταν τις πυρπολῇ τὸν ἴδιον οἶκον. Διότι ἡ φιλοφροσύνη εἶνε, ὅπως καὶ οἱ ὀβολοί, ἐπισημῶς ἀνεγνωρισμένον κίβδηλον νόμισμα, ἔταν τις λοιπὸν φειδωλεύηται αὐτοῦ ἀποδεικνύει μωρίαν, ὅταν δὲ ἐξοδεύῃ αὐτὸ ἐλευθερίως, νοημοσύνην Ἐξ ἐναντίας ὅστις εἶνε τόσον φιλόφρων, ὥστε νὰ θυσιάξῃ πραγματικὰ συμφέροντα, ὁμοιάζει μὲ ἐκείνον ὅστις ἀντὶ ὀβολῶν δίδει χρυσὰ νομίσματα. — Ὅπως ὁ ἐκ φύσεως σκληρὸς καὶ τραχὺς κηρὸς δι’ ὀλίγης θερμότητος γίνεταί τόνος εὐκαμπτος καὶ ἀπαλός, ὥστε λαμβάνει οἶαν δὴ τινα μορφήν ἡμεῖς ἂν αὐτῷ ἀποδώσωμεν, οὕτω καὶ τοὺς ἀποτόμους καὶ ἐχθρικούς ἀνθρώπους δυνάμεθα διὰ μικρᾶς φιλοφροσύνης καὶ ἐλευθεριότητος νὰ καταστήσωμεν μελιχίους καὶ πρᾶους. Κατὰ ταῦτα ἡ φιλοφροσύνη εἶνε διὰ τὸν ἄνθρωπον ὅτι καὶ διὰ τὸν κηρὸν ἡ θερμότης.

* * *

Οὐδένα ἀπατῶμεν καὶ κολακεύομεν διὰ τόνον λεπτῶν τεχνασμάτων, ὅσον ἡμᾶς αὐτοὺς.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΞ ΕΣΠΕΡΙΑΣ.

διαίτηρας μνείας πολιτικὰ γεγονότα ἄξια μᾶλλον εἶνε τὰ παρ’ ὑμῖν κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας συμβαίνοντα. Πράγματι δὲ ἀφ’ ἧς προσηνέχθη ὁ Γόρδων δῆμα ἐξυλαστήριον εἰς τὸν βωμὸν τῆς δουλεμπορίας καὶ ἡ ἐν Ἀγγλίᾳ κοινὴ γνώμη πυρέσσουσα ἐξανέστη κατὰ πάσης χαλαρᾶς κυβερνητικῆς ἐνεργείας καὶ κρύφα καὶ ἀπροκαλύπτως ἐνισχύεται ἡ στρατιὰ τοῦ αὐτοσχεδίου νικητοῦ τῶν ὁρδῶν τοῦ Ἀραβῆ καὶ ἡ μέχρι χθὲς παρηγωνισμένη Ἰταλία μετέβαλε τὰ παράλια τῆς Ἐρυθρᾶς εἰς ναυτικὰ γυμναστήρια τοῦ ἄλλως ἀξιολόγου στόλου τῆς, δὲν ἀνεμένομεν νὰ μάθωμεν αἰφνης ὅτι ὁ ἡλεκτρισμός εἶνε δύνατον νὰ χρησιμοποιηθῇ καὶ ἐν ταῖς κοινοβουλευτικαῖς μηχαναῖς καὶ ὅτι τοιαύτη ἀπρόοπτος ἐφαρμογὴ παρέσχε τόσον ἐπιτυχίᾳ παρ’ ὅμην ἀποτελέσματα, ἐν καταπληκτικῇ ταχύτητι νέον σχεδὸν ὑπουργεῖον ἀναδείξαντα καὶ εὐσταλὲς τὸ παλαιὸν πάλιν ἀποκαταστήσαντα. Ἀγνοῶ ἂν καὶ ἐνταῦθα ἡ ἐν Ἀμερικῇ διὰ ἐπαναληφθῇ τὸ πείραμα τοῦτο, μολοντί δὲν πιστεύω ν’ ἐπιτυγχάνεται πανταχοῦ ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως πολλῶν στοιχείων καὶ ὅρων τὸ τοιοῦτον πολιτικὸν σύστημα, ἐν τούτοις ὅμως ἐγὼ ἄμα τῇ πρώτῃ εὐκαιρίᾳ θὰ Σοὶ ἀνακοινώσω πᾶσαν ἐλληνικὴν ἐν Ἐσπερίᾳ ἀπόπειραν, μεταβαίνουσα νῦν εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν, τὴν ἄλλην δηλ. καὶ τὴν συρρικνὴν πολυλογίαν μου.

Δόκιμος τοῦ Μονάχου καλλιτέχνης, ἐπεχείρησε νὰ ζωγραφίσῃ τὴν ἐκ-

βασιν τοῦ ἐρωτικοῦ ἐκείνου δράματος, ὅπερ ἐνέπνευσεν εἰς τὸν ἔξοχον ποιητὴν τῆς Γερμανίας Σχίλλερν μίαν τῶν ὁραιότερων του ᾠδῶν. Ἄλλ’ ἡ ἱστορία εἶνε παλαιατάτη, διότι πρῶτος ὁ Μουσαῖος ἐφάλλε τοὺς ἔρωτας τῆς ἱερείας τῆς ἐν Σηστῷ Ἀφροδίτης καὶ τοῦ ὁραιοτάτου νεανίου τῆς Ἀβύδου Λεάνδρου, ὅστις καθ’ ἐκάστην νύκτα νηχόμενος ἐπὶ τῶν κυμάτων τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ ὀδηγούμενος ὑπὸ τινος φανοῦ, ὃν ἡ ἐρωμένη του ἐκρέμα εἰς τὸν πύργον τοῦ ναοῦ, ἔφθανεν εἰς τὴν ἀντίπεραν ὁχθὴν πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῆς λατρείας του. Ἀλλὰ νύκτα τινὰ θυελλώδη ὁ φανὸς ἀπεσβέσθη καὶ τὴν ἐπομένην πρωτὴν τὰ κύματα ἔφερον εἰς τὴν ἀκτὴν τὸ πτώμα τοῦ ἀτυχοῦς πρὸ τῶν ποδῶν τῆς ἐρωμένης του. Ἡ ἡμετέρα εἰκὼν παριστάνει ἀκριβῶς τὴν τραγικὴν ταύτην στιγμήν. Ὁ οὐρανὸς ζοφώδης καὶ μόλις ἀναγγέλλων τὴν μετ’ ὀλίγον ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου· ἀμυδρῶς φαίνονται αἱ βροχωδεῖς ἀκταὶ τῆς Σηστοῦ, τὰ κύματα ἔτι ἀνήσυχτα καὶ ἀφρόντα ἀποθροῦσι πρὸς τὴν ξηρὰν τὸ πτώμα τοῦ Λεάνδρου· ὀλίγα βήματα παρρωτέρω παρὰ τὴν ἀποσβεσθεῖσαν λαμπάδα ἴσταται ἡ δυστυχὴς Ἡρώ μετὰ τεταραγμένων αἰσθησέων προσβλέπουσα ἀτενῶς τὸ δῆμα τοῦ πιστοῦ ἐρωτός. Ἡ ἀπελπισία τῆς ἐκδηλοῦται ταχέως διὰ τῆς ἀποφάσεως, ὅπως αὐτοκτονήσῃ. Καὶ τὰ ὕδατα τοῦ Ἑλλησπόντου δέχονται καὶ τὸ ἐκλείον τοῦτο δῆμα. Ἡ παράδοσις αὕτη εἶνε παναρχαία· τίς οἶδε, ποῦ κείται ἡ ῥίζα αὐτῆς. Γνωστόν Σοὶ εἶνε ὅτι ἀπὸ τινων ἐτῶν λίαν μεγάλως ἐξετάθησαν οἱ

πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν ζώων λεγόμενοι σύλλογοι, οἱ σκοποῦντες παντὶ τρόπῳ νὰ παρακυλώσῃ τὸ ἐπὶ ζώωντων ζώων ὑπὸ τῶν ἐπιστημονίων γινόμενα πειράματα χάριν ἐξιχνιάσεως διαφόρων μυστηριωδῶν φαινομένων τοῦ ἀνθρωπίνου ὁργανισμοῦ. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι πολλοὶ ἀσπληγχοὶ ἱατροὶ καὶ πρὸ πάντων ἀρχαῖοι, θέλοντες νὰ ἐπιδείξωσι τρόπον τινὰ μέγαν ζῆλον πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν κεκρυμμένων τῆς φύσεως τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος νόμων καὶ ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρευνῆς, καταβασανίζουσι, ταλαιπωροῦσι καὶ ἐπὶ τέλους κατακερματίζουσι ζῶντα ἄπειρα μικρὰ ζῷα, ἀλλ' ἐκ τούτου δὲν ἔπεται ὅτι καὶ πρέπει διωτελῶς νὰ παύσῃ πᾶσα πειραματικὴ ἐγγείρησις, πᾶσα ἐξέτασις ἔστω καὶ ἂν συνοδεύηται ἐνίοτε καὶ ὑπὸ σκληροτήτων τινῶν, ἀφ' οὗ ταῦτα πάντα γίνονται μόνον καὶ μόνον διὰ τὸ γενικὸν καλὸν τῆς ἀνθρωπότητος. Οὐδεὶς θέλει ἀρνηθῆναι ὅτι αἱ σημεριναὶ πρόδοι τῆς ἐπιστήμης πρῶτα πάντα πάντων εἰς τὰς τοιαύτας ἐρεῖνας ὀφείλονται καὶ ἐξ αὐτῶν καὶ μόνων δυνάμεθα νὰ ἐλπίσωμεν καὶ ἐν τῷ μέλλοντι πρόδοιν.

Φυσικῶς τὰ τοὺς συλλόγους τούτους ἀπαρτίζοντα μέλη ἀνήκουσι εἰς τὸ ἀπαλειπτότερον ἔχον τὴν καρδίαν καὶ λεπτοφυεστέραν τὴν ψυχὴν ἔτερον ἡμῖς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, εἰς τὰς γυναῖκας· εὐρίσκονται ὅμως μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἄνδρες ἐξέχοντες ἐπὶ παιδείᾳ καὶ γνώσει, εὐρίσκονται καὶ διδάσκαλοι, καὶ νομικοὶ καὶ ζωγράφοι καὶ ἱατροὶ ἀκόμη. Ὁ μέγας ἐν Μονάχῳ ζωγράφος Γαβριήλ Μάξ ἀπαρμύλλως εἰκονίζει ἐν ἀλληγορίᾳ τὴν ἐπιστήμην ἐν τῷ προσώπῳ τῆς τὴν πλάστιγγα ἀφ' ἑνός, ἀφ' ἑτέρου δὲ κινύοντος κρατούσης γυναίκας, ἥτις ἀπέσπασεν ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ τυράννου ἐπιστήμονος τὸ ἀτυχὲς ζῷον καὶ δεικνύει τὴν καρδίαν ὡς βαρύνουσαν μᾶλλον τοῦ ἐγκεφάλου.

Τώρα μεταβαίνω εἰς ὑγιεινὸν τι ζήτημα, εἰς αἰσθητικῶς σχετιζόμενον πρὸς τοὺς συνιστωμένους συρμούς. Ἐάν ποτε, φίλτάτη μου, ἔσχες τὸ εὐτύχημα νὰ ἴδῃς τὴν Ἀφροδίτην τῶν Μεδίων ἐν Φλωρεντίᾳ ἢ τὴν Ἀφροδίτην τῆς Μήλου ἐν τῷ Λούβρῳ τῶν Παρισίων, δὴ παρετήρησες ὅτι τὰ λαμπρὰ ἐκεῖνα πρόσωπα τῆς ἑλληνικῆς καλλονῆς πολὺ ἤθελον χάσει ἐκ τοῦ κάλλους των, ἐὰν ἦσαν ὀλίγον τι συμπεπιεσμένα περὶ τὴν ὀσφύν, ὡς ἡ γῆ περὶ τοὺς πόλους, βαρβαρικὴν δὲ ἤθελες θεωρήσει καὶ αὐτὴν μόνον τὴν ὑπόδεισιν, ὅτι ἡδύνατο νὰ γίνῃ τοῦτο. Φαντάσθητι ὅτι ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν ὁ Φειδίας καὶ ζητεῖ μεταξὺ τῶν περικαλλῶν γυναικῶν τῆς Εὐρώπης νὰ ἐκλέξῃ μίαν, διὰ νὰ τὴν ἀπαθανάτισθαι διὰ τῆς σμίλης του. Ἐν Γαλλίᾳ, Γερμανίᾳ καὶ ἐν πολλαῖς ἄλλαις χώραις, εἰς ἀς ἐξ ἐγωῦσμου δὲν θέλω νὰ συγκαταριθμῶ καὶ τὴν φύλιν μας πατρίδα, ἤθελον ἀποτύχει αἱ ἐρευνᾶί του, διότι πανταχοῦ ἐπικρατεῖ ἡ μανία νὰ παραμορφώσῃ τὸν φυσικὸν καὶ ὠραῖον τύπον διὰ τῆς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον περισφίξεως τῆς ὀσφύος. Ὅλοι ἀνεξαιρέτως σχεδὸν νομίζομεν ὅτι λεπτὴ ὀσφύς, ὅσον ἔνεστι σφηκοειδής, καθιστᾷ ὠραιότερον τὸ ἀνάστημα, οὐκ ὀλίγαι δὲ μένεα πνέουσι κατὰ τοῦ ἱατροῦ, μὴ λαβόντος ἐγκαίρως ὑπ' ὄψιν τὴν βελτίωσιν τοῦ ἀναστήματος των, ἐν ᾧ ἀγωνοῦσιν ὅλα τὰ ὀλεθρία ἀποτελέσματα τῆς κακῆς αὐτῶν συνηθείας, ὅσον τὴν στέρβωσιν τῶν πλευρῶν, τὴν στένωσιν τοῦ στήθους, τὰς διαφόρους ἐκ τῆς πίεσεως προερχόμενας παθήσεις τοῦ ἥπατος καὶ τὰ παρόμοια. Οἱ ἱατροὶ μᾶς λέγουν, ὅτι τὸ ἥπαρ ἐκκρίνει τὴν χολήν, ἥτις φερομένη εἰς τὸν ἐντερικὸν σωλήνα, ὑποβοηθεῖ τὴν πέψιν καὶ χρησιμεύει κυρίως εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ πεπτικοῦ σωλήνος εὐκολώτερον ἀπομύζωσιν τῶν λιπιδῶν οὐσιῶν τῶν τροφῶν. Ἡ ἐκκρίσις αὕτη παρενοχλεῖται περισφιγγομένης ἐκμέτρως τῆς ὀσφύος, διὰ τῆς διαρκοῦς δὲ τοῦ ἥπατος πίεσεως ἐλαττοῦται ἢ ἐν αὐτῇ κυκλοφορία τοῦ αἵματος καὶ φθείρεται ἐπὶ τέλους μέρος τοῦ ἰσοῦ αὐτοῦ καὶ οὕτως ἐν τῶν σπουδαιωτάτων ὁργάνων τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος βλάπτεται καὶ ζημιούται ἐν τῇ λειτουργίᾳ αὐτοῦ. Ἀλλὰ δὲν ἀρκοῦσι ταῦτα· μέγα μέρος τοῦ ἀπὸ τῶν ὑπογαστρίων χωρῶν εἰς τὴν καρδίαν ἐπανακάμπτοντος φλεβικοῦ αἵματος διέρχεται τὸ ἥπαρ, ὅπερ δὲν συμβαίνει, ὁσάκις τίθενται ἐμπόδια εἰς τὴν ἐπὶ τὰ πρόσω πορεῖαν του, καὶ συνεπῶς γίνονται στάσεις αὐτοῦ εἰς τὰ διάφορα ὑπὸ τὸ ἥπαρ κείμενα ὅργανα καὶ αὐτῶν τῶν ποδῶν, προκαλοῦσιν πλείστας ὅσας ὀχληρὰς καὶ δυσχερεστοὺς ἀταξίας εἰς ὅλην τοῦ σώματος τὴν οἰκονομίαν.

Ὅταν λοιπὸν δὲν ἐκκρίνηται ἐν τῷ ἥπατι ὅ,τι κατὰ φύσιν ἐν αὐτῷ ἔδει ἀπὸ τοῦ αἵματος νὰ ἐκκρίνηται, ἢ ἐκκρίσις γίνεται εἰς ἄλλα ὅργανα, καὶ διὰ τοῦτο πολλὰκις βλέπομεν στοιχεῖα χολῆς καὶ εἰς αὐτὸ τὸ δέρμα καὶ τοὺς βλεννογόνους ὑμένας ἐναποτιθέμενα, ἐξ ὧν διαγιγνώσκεται ὑπὸ τῶν Ἀσκληπιαδῶν ἡ ὑπὸ τὸ ὄνομα ἱκτερος γνωστὴ ἐκείνη νόσος. Ἀλλὰ καὶ πρὶν ἢ εἴ τι τόσον προχωρήσῃ τὸ κακόν, ἢ ὀρεῖς ἐλαττοῦται, ἢ ἰσχνότης βαθμυδὸν γίνεται ἐπαίσθητή, δαπανωμένης τῆς πιμελῆς ὑπὸ τοῦ σώματος. Ἐπειδὴ δὲ αὕτη προφυλάσσει τὰ διάφορα ὅργανα οὐ μόνον κατὰ τῆς πίεσεως, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῆς ἀποψύξεως, διὰ τοῦτο οἱ στερούμενοι αὐτῆς εὐκολώτερον κρυθνοῦσι καὶ εἶνε μᾶλλον ἐκτεθειμένοι εἰς κατάρρους κλπ., ἔνεκα δὲ τῆς κακῆς ποιότητος τοῦ αἵματος, τῆς ἑλλειπτοῦς πέψεως εἶνε καὶ μᾶλλον εὐερέδιστοι καὶ εὐαίσθητότεροι τῶν ἄλλων. Τὸ πάσχον ἤδη ὄργανον

δὲν εἶνε μόνον τὸ ἥπαρ, ἀλλὰ καὶ ἄλλα σπουδαιώτατα ὅργανα, ὡς ὁ στόμαχος· οἱ πνεύμονες, ἡ καρδία, παρὰ πολλοῖς δὲ τῶν γυναικῶν παρουσιάζεται ἡ εἰκὼν ἐκείνη, ἣν τὴν σήμερον οἱ ἄνδρες, ἔστω καὶ ἂν μὴ ὦσιν ἱατροὶ ἢ ἑγγαμοὶ, κάλλιστα γνωρίζουν, ἀφ' οὗ συχνότατα παρὰ τῶν ἐγγάμων φίλων των ἀκούουσιν. — ὁ Θεὸς νὰ σε φυλάξῃ, φίλε μου, ἀπὸ δυστερικῆς γυναικῆς.

Πανταχόθεν ἀκούω παράπονα ὅτι αἱ σημεριναὶ γυναῖκες συνεχέστερον τῶν προμητέρων των ἀσθενοῦσι, καὶ μάλιστα ὅτι δὲν ἔχομεν πλέον ὑγιεῖς γυναῖκας. Τὸ μόνον ἄδικον τῶν παραπονῶν τούτων ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι, τελευταίως ἡ ἐπιστήμη μεγάλως προοδεύσασα, εὐχερέστερον διαγιγνώσκει τὴν αἰτίαν καὶ τὴν ἔδραν πολλῶν νοσημάτων. Κατὰ τὰλλα τὰ παράπονα ταῦτα εἶνε δίκαια, καὶ τοῦτο πρὸς ἀδωῶσιν τῶν γυναικῶν ἔνεκα τῶν αὐξηθεισῶν καὶ πολυπλασιασθεισῶν ἤδη νοσηρῶν αἰτίων, ἂν καὶ ἦνε βέβαιον ὅτι ὡς τὰ πολλὰ αὐταὶ αἱ γυναῖκες εἶνε ἔνοχοι τῆς ἰδίας αὐτῶν στρεβλώσεως.

Μεθ' ὅλας τὰς βροχὰς καὶ τὰς χιόνας του, μεθ' ὅλους τοὺς ψυχροὺς καὶ παγεροὺς ἀνέμους του, τοὺς ἐκ βίξης διασειόντας τὰ ὑπὸ κρυστάλλων ἐκ πάγου κεκοσμημένα δένδρα, μεθ' ὅλα τὰ μελανὰ καὶ θυέλλας κυφοροῦντα νέφη του ὁ χειμὼν πάντοτε, ἐφ' ὅσον ὑπάρχουσιν αἰδοῦσαι, διατελεῖ στενὸς τῆς νεότητος φίλος, φίλος τῶν γυναικῶν τοῦ συρμοῦ, δυνάμενον κατὰ τὴν διάρκειάν του νὰ ἐπιδείξωσιν ἐν ταῖς αἰδοῦσαις τῶν συναναστροφῶν ὅλον τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἱματισμοῦ των, μεγαλεῖον, πολλάκις ἐπιβαλλόμενον καὶ διεγείρον τὸν θαυμασμὸν καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν πρὸς τὸν πανίχυρον τοῦτον θεόν, τὸν Συρμόν, ἐχθρικῶς διακειμένων.

Ἐν ᾧ ἀφ' ἑνός οἱ διὰ τοὺς περιπάτους χειμερινοὶ συρμοὶ δι' οὐδενὸς ἄλλου διακρίνονται παρὰ διὰ τῆς μεγάλης αὐτῶν ἀπλότητος, ἀφ' ἑτέρου οἱ διὰ τὰς συναναστροφὰς δεικνύουσιν ἀπέραντον ποικιλίαν νέων ἀλλοκότων καὶ, χωρὶς νὰ ἦμαι ὑπερβολικὴ, φανταστικῶς ὠραίων πλαστουρημάτων, ἀποτελουμένων ἐκ βαρέων καὶ πολυανθῶν ὑφασμάτων ἐκ βελούδου, χρυσοποικιλιῶν ἐκ μαλλίου καὶ ἐκ πλείστον ἄλλων, ἁπτα, ἐντέχνως συναρμοζόμενα, ὄντιπροσωπεύουσι τοὺς σημερινούς συρμούς. Ἐκπληξὴν πράγματι προκαλεῖ τὸ πλῆθος τῶν διαφόρων χρυσοποικιλιῶν καὶ ὀμαλῶν κεντητῶν ὑφασμάτων, τῶν διὰ λεπτῶν ταινιῶν ἐπερραμμένων τριχάπτων ἐκ λάμας, ὧν αἱ γυναικὶ περιβάλλονται δι' ἀργυρῶν νημάτων. Τὰ τριχάπτα ταῦτα, καίτοι κατασκευαζόμενα μόνον ἐκ μαλλίου, εἶνε ἐν τούτοις δαπανηρότατα. Ἀντὶ 50—60 φιορινίων δύναται τις ν' ἀγοράσῃ ἐν μέτρων τοιούτων τριχάπτων ἐκ λάμας, καὶ πάλιν νὰ μὲν εὐχαριστημένη, διότι πράγματι οἱ δι' αὐτῶν ἐν ταῖς συναναστροφαῖς ἐπιτυγχάνομενοι θρίαμβοι ἀποζημιώσιν ἐξ ὁλοκληροῦ τὴν φοροῦσαν διὰ τὰς γενομένας ἀκρίτους δαπάνας.

Ἐν τινι τῶν τελευταίων ἐπισήμων χορῶν τῆς Βιέννης τὸν γενικὸν θαυμασμὸν ἐπέσυρεν ἡ ὠραία κόμισσα Δ., ἥτις, ἀφ' οὗ ἐπὶ ἐν ἔτος καὶ ἐπέκεινα ἔπαιξε τὸ „Divorçons“, ἀνέβρεν ἤδη ἐν τῷ συζύγῳ τῆς τὸ ἀληθὲς αὐτῆς ἱδανικόν. Τὸν θρίαμβον, ὃν κατήγαγεν, ὥφειλε μόνον εἰς τὴν ἐνδυμασίαν τῆς. Ἐν τούτοις, ὡς δὲν δύναται ν' ἀρνηθῇ πᾶσα ἡ εὐτυχία αὐτῆς νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰς αἰδοῦσας τοῦ λεγομένου μεγάλου κόσμου, παρατηρεῖται ὅτι οὐδεὶς ὑπάρχει πλέον συρμὸς δυνάμενος ν' ἀποκληθῇ στερεότυπος. Ἡ ἀτομικὴ καλαισθησία εἶνε πλέον ἐντελῶς ἀνεξάρτητος, διότι εἰς πᾶσαν ἐπιτρέπεται νὰ φορῇ ὅ,τι ἂν τῇ ἀρέσκη. Πρὸ πάντων δὲ μεγάλη καὶ ἀκατανόητος εἶνε ἡ καταβαλλομένη φροντίς περὶ τοὺς συρμούς τῶν διὰ τὰς θεατρικὰς ἐπισκέψεις ἐνδυμάτων. Αἱ κυρίαι τῶν θεωρείων ἀναπτύσσουσι πολυτέλειαν ἀνωτέραν πάσης περιγραφῆς καὶ φαίνονται ὡσεὶ θέλουσαι ἐπὶ τὸν πολυτίμον ἱματικὸν των ὡς ἐπὶ πολυχρώμῳ καὶ πολυτελοῦς πίνακος νὰ δεῖξωσιν εἰς τὸν κόσμον τὸ μέγεθος τῆς περιουσίας τῶν συζύγων των. Οὕτως ἔχρουσι τὰ πράγματα ἐν Βιέννῃ· καὶ τοῦτο εἶνε πράγματι διλυερὸν, διότι ἀντίκειται καὶ πρὸς τὸν ὑψηλὸν σκοπὸν τοῦ θεάτρου, ὅπερ δέον νὰ ἦνε τόπος ἐξευγενίσεως τῆς ψυχῆς, καὶ πρὸς τὴν ἀπλὴν καὶ ἀπέρητον καλαισθησίαν τῆς πρακτικῆς γυναικὸς καὶ συνετῆς οἰκοδοσιότητος, ἥτις διὰ ν' ἀκροασθῇ ἐπὶ δύο ἢ τρεῖς ὥρας δρᾶμά τι ἢ κωμωδίαν, οὐδέποτε θ' ἀποφασίσῃ νὰ δαπανήσῃ ἡμίσειαν ἡμέραν, ὅπως κατορθώσῃ νὰ φανῇ ἐν μεγάλῃ στολῇ. Τὸ Théâtre paré πολλοὶ δικαίως τὸ κατηγόρησαν ὡς προῖον ἐξαχρειώσεως καὶ διαφθορᾶς, διότι οὐδαμῶς ἐξαίρεται ἡ θεατρικὴ ἀπόλαυσις, ἐὰν παρουσιασθῶμεν en grande tenue. Τὸ εὐχάριστον εἶνε ὅτι, πολλοὶ διευθύνται θεάτρων λίαν ἀξιεπαίνως ἤρχισαν ἀπαιτοῦντες ἀπὸ τὰς περιαιδῶν των νὰ περιορίζωσι τὴν ἐπὶ τῆς σκηνῆς λατρείαν τοῦ συρμοῦ. Ἡ σκηνὴ δέον νὰ ἦνε ναὸς τῆς τέχνης, καὶ οὐχὶ βέβηλος αἰθούσα τοῦ συρμοῦ. Οὕτως ὁ διευθυντὴς λονδινεὺς τινὸς θεάτρου ἔδωκεν ἐσχάτως εἰς τὰς ἐν τῷ καθιδρύματι του ἐργαζομένας κυρίας τὴν δρακόντειον διαταγήν, νὰ μὴ φέρωσιν ἐπὶ σκηνῆς ἀδάμαντας. Ἐδῆξ· ἔργον ἤθελεν εἰσθαῖ, ἐὰν ἠκολούθουν τὸ παράδειγμα του καὶ οἱ ἄλλοι.

Ἄλλ' ἡμεῖς οὐδένα λόγον ἔχομεν διὰ νὰ ἐνδιαφερώμεθα τόσον περὶ τοῦ τί ἀποφασίζουσιν οἱ μονάρχαι τοῦ ἐν Εὐρώπῃ θεατρικοῦ κόσμου, ἀφ' οὗ ἀτυχῶς στερούμεθα σχεδὸν θεάτρου, τὸ δὲ ὑπάρχον κατ' οὐδὲν δύναται

νά παραβληθῇ πρὸς τὰ ἐν Εὐρώπῃ. Ἀφίνουσα λοιπὸν τὸ ἀκανθώδες τοῦτο δέμα μεταβαίνω εἰς τὴν περιγραφὴν δύο νεωτάτων συρμῶν, ἐν χρήσει κατὰ τὰς μικρὰς ἐκλεκτὰς ἐσπερίδας, αἵτινες ἀρχόμεναι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Ἀποκρίων καταπαύουσιν ὀριστικῶς πρὸ τῶν ἀρχῶν τῶν ἐορτῶν τοῦ Πάσχα.

Τὸ 30 ἕως 36 ὕψους. ὕψους πτυχὰς φέρον μεσοφόριον καλύπτει ἐπένδυμα, εἰς τὰ πλάγια πτυχῶδες καὶ ὀπισθεν ὀλίγον τι πεφυσισμένον μετὰ πλακῶν

ἐν τοσούτῳ δὲν ὑπάρχει φόβος μὴ ἐντελῶς ἐκδρομισθῇ. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα φαίνεται ὅτι τὰ ἐνδύματα θὰ κατασκευάζονται κυρίως, ἐκ τοῦ κατὰ μήκος καὶ κατὰ διατομὴν σειρηδωτοῦ πεκλίνου, ποικίλου μεγέθους, ἐξ ἑνὸς ἢ δύο χρωμάτων, καὶ ὁσάνκις πρόκειται νὰ πορευθῇ τις εἰς ἐσπερινὰς συναναστροφὰς ἢ νὰ ἐξέλθῃ εἰς περίπατον ἐν συνθέσει μετὰ μονοχρόων βαυφαίων μαλλίνων ὑφασμάτων. Εἶμαι βεβαία ὅτι ὁ συρμὸς οὗτος πολὺ θὰ σοὶ ἀρέσῃ.

Ἡ πρώτη ἡμῶν εἰκὼν παριστάνει μέλαν ἐνδυμα ἐξ ἀπλαξίου ἢ ἐξ ὁλοσηρικοῦ merveilleux μετὰ τριγάρτων καὶ διὸ κροσσῶν ἐκ σμάλτων κεκοσμημένον, εἶνε δὲ πρακτικὴ ἐνδυμασία, ἣν δυνάμεθα εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις νὰ φορέσωμεν, καὶ διὰ τὴν ἄνευ μεγάλων ἀξιώσεων κομψότητά της δυνάμεθα μετ' αὐτῆς πανταχοῦ νὰ παρουσιασθῶμεν καὶ εἰς δεῖπνον, καὶ εἰς μικρὰν συναναστροφὴν, καὶ εἰς μουσικὴν συναυλίαν καὶ εἰς τὸ θέατρον. Τὸ μεσοφόριον ἐκ μέλανος μεταξωτοῦ ὑφάσματος περιβάλλεται κύκλῳ ὑπὸ στενοῦ ποδογύρου, ἐπ' αὐτοῦ δὲ πίπτει πτυχῶδες ἐσθῆς ἐκ μέλανος ἐπίσης μεταξωτοῦ ὑφάσματος, ἐν ᾧ τὸ μετὰ τῆς ὀσφύος συνεχόμενον πρόσθιον μέρος αὐτῆς συνίσταται ἐξ ὁμαλοῦ, κάτωθεν ὀδοντωτοῦ Satin merveilleux. Ἡ δευτέρα ἡμῶν εἰκὼν ἀπεικονίζει ἐνδυμα κατεσκευασμένον ἐκ μεταξοειδοῦς μοχαῖρ (Mohair, τριχωτοῦ παννίου), χρώματος ἀνδογάλαιτος.

Μετ' ὀλίγον, φιλιότη μου, θ' ἀρχίσουν καὶ οἱ ἑαρινοὶ συρμοί· αἱ προετοιμασίαι γίνονται ἀπὸ τοῦδε καὶ ὡς φαίνεται πολὺ καὶ σπουδαῖαι ἀλλαγαὶ (συρμικαὶ ἐννοεῖται) μέλλουσι νὰ συμβῶσι. Πρὸς τὸ παρὸν φαίνεται ὅτι εἰς αὐτοὺς ἐπικρατοῦν ὑφασμα θὰ ᾗν τὸ λεγόμενον πεκλίνον (κινεζικὸν σειρηδωτὸν ὑφασμα ἐκ μεταξῆς), μέλλον ν' ἀντικαταστήσῃ τὸ ἄχρι τοῦδε κυριαρχήσαν ὁμαλὸν βελούδον, ὅπερ

θὰ προσδῶσιν καὶ μίαν στατιστικὴν τῶν ὀφθαλμῶν περιεργον, συγκεφαλαιοῦσα μακρὰν σοβαροῦ ἐπιστήμονος μελέτην. Ὁ ἐν Γενεύῃ διατρίβων διάσημος φυσιοδίφης Ἀλφόνσος de Candolle προλέγει ἐν τινι διατριβῇ του, δημοσιευθεῖσθ ἐν τοῖς „Archives des Sciences“, ὅτι βαθμυδὸν θὰ ἐξαφανισθῶσιν ὅλως διόλου οἱ γλαυκοὶ ὀφθαλμοὶ τοῦλάχιστον ἐν Εὐρώπῃ, ἐν ταῖς βορείαις χώραις τῆς ὁποίας τὸ πρότερον ἐπεκράτουν. Κατὰ τὸν ἐπιστήμονα τοῦτον δύο μόνον χρώματα ὀφθαλμῶν ὑπάρχουσιν, οἱ μέλανες ἢ μᾶλλον καστανόχρους, καὶ οἱ γλαυκοί, διότι τοὺς φαιοὺς καὶ τοὺς ὑποπρασίνους θεωρεῖ ὡς νόθους γλαυκοὺς. Ἐκ τῶν στατιστικῶν πληροφοριῶν, ἃς μετὰ πολυτελεῖς μελέτας καὶ ἐρεῦνας συνήθροισε, συμπεραίνει, ὅτι θὰν ἀμφοτέρω οἱ γονεῖς ἔχωσιν ὀφθαλμοὺς τοῦ αὐτοῦ χρώματος, τὰ 88% τῶν παιδιῶν κληρονομοῦσι τὸ χρῶμα τῶν ὀφθαλμῶν τῶν γονέων των, ἐν ᾧ τὰ ὑπόλοιπα 12% διαφέρουσι κατὰ τοῦτο κληρονομοῦντα μᾶλλον τὸ χρῶμα τῶν ὀφθαλμῶν τῶν προπατόρων των ἢ ἄλλων συγγενῶν αὐτοῖς οἰκογενειῶν. Ὅταν ὁ πατήρ ἔχῃ γλαυκοὺς, ἡ δὲ μήτηρ μέλανας ὀφθαλμοὺς, τὰ τέκνα κληρονομοῦσι 53% γλαυκοὺς καὶ 47% μέλανας. Ἀλλ' ἐτέρωθεν εἶνε πάλιν ἀποδεδειγμένον, ὅτι ὑπάρχουσι περισσότεραι μελανόφθαλμοι γυναῖκες καὶ κοράσια, ὁπόθεν φαίνεται ὅτι ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεὰν ἐπεκτείνουσιν οἱ μελάγχρους ὀφθαλμοὶ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὸ κρῖτος των, διὸ καὶ δέον ἵνα αἱ γλαυκώπιδες ὑπανδρεύωνται μετ' ἀνδρῶν ἐχόντων ὀφθαλμοὺς τοῦ αὐτοῦ χρώματος καὶ τάνάπαλιν, εἰ δὲ μὴ εἶνε σχεδὸν βέβαιον, φυσικῶς κατὰ τὸν ἡμέτερον φυσιοδίφην, ὅτι μετὸ ἐκατὸν ἔτη σπάνιαι θὰ ᾖν αἱ ἐπὶ τῆς ὑψηλοῦ γλαυκώπιδες καὶ πάντων τὴν προσοχὴν θὰ ἐλκύῃ τότε

ἡ Σὴ

ΜΑΤΑΙΟΤΗΣ ΠΕΡΙΕΡΓΟΥ.

— Ο Μόζαρτ ὑφασματοπώλης. Ὁ διάσημος μουσουργὸς Μόζαρτ ἔπασχε συχνάκις ἀπὸ ὀχρηματίας. Μικρὸν μετὰ τὸν γάμον του καὶ μετὰ τὸν θρίαμβον ἐκεῖνον διὰ τοῦ μελοδράματος „ἡ ἀπαγωγή ἀπὸ τὸ Σεράϊον“ μόλις εὔρε τὰ μέσα ὅπως ἐπιχειρήσῃ ταξείδιον εἰς τὴν πατρίδα του Σαλτσ-βουργον, ἔνθα ἤθελε νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸν πατέρα του τὴν σύζυγόν του. Ὅτε ἐπὶ τέλους κατώρρωσε τοῦτο καὶ ἀνέβη εἰς τὴν ἄμαξαν, ἰδοὺ πάλιν ἡ ἀσπλαγχνὸς εἰμαρμένη ὑπὸ μορφὴν δανειστοῦ ἔρχεται καὶ τῷ ἀφαιρεῖ μέγα μέρος τῆς περιουσίας του ἥτοι περὶ τὰ 30 φιορίνια. Ἡ κατάστασις αὕτη δὲν μετεβλήθη καὶ μετὰ τὴν ἐκ τῆς πατρίδος ἐπάνοδον, κατήντησε δὲ ἀνυπόφορος, ἀφ' οὗ ἐνόσησε καὶ ἡ φιλάσθενος σύζυγός του. Ἐν ἀπελπισίᾳ ἔτρεχεν ὁ ἀτυχὴς Μόζαρτ τῇδε κἀκείσε εἰς ἀνέυρεσιν ἐλεήμονός τινος Σαμαρίτου, ἀλλὰ μάτην· διότι οὐδεὶς ἐπέειθετο νὰ καταδῶσῃ τὰ χρηματὰ του εἰς τόσον ἐπισφαλὲς ἔδαφος· καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ φίλοι τοῦ καλλιτέχνου, ἄλλως καταγοητευμένοι ὑπὸ τῆς θείας μουσικῆς του, ἔστρεφον αὐτῷ ὀσπλάγχχνος τὰ νῶτα. Τέλος ὑσπλαγχνίσθη αὐτὸν τοκογλύφος τις δανείσας αὐτῷ ἐπὶ ὑπερόγκῳ τόκῳ 2,000 φιορίνια, ἐξ ὧν μόνον τὰ χίλια ἔλαβε τοῖς μετρητοῖς, ἀντὶ δὲ τῶν λοιπῶν ὑπεχρεοῦτο ν' ἀποδεχθῇ ὑφάσματα. Οὕτως ὁ Μόζαρτ ἔγινε καὶ ὑφασματοπώλης. Ἡ ἱστορία δὲν ἀναφέρει τί ἀπέγιναν τὰ ὑφάσματα ἐκεῖνα εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Μόζαρτ, οὐδὲ πόσα ἐκέρδησεν ἐξ αὐτῶν ὁ μουσουργός, ὅπως δὴ ποτε ὅμως πλούσιος δὲν ἔγινε καὶ περὶ τούτου μᾶς πείθει ἐκάστη σελὶς τοῦ κατόπιν βίου του.

ΜΙΚΡΑ ΑΔΑΛΗΟΓΡΑΦΙΑ — κ. κ. Θ. Σ. Τεργέστην, Δ. Σ. εἰς Πάτρας καὶ Α. Δ. Π. εἰς Σμύρνην. Ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. — κ. Ι. Γ. Τσ. εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Ἐλήφθη σημειώσις. Εὐχαριστοῦμεν. Τὰ αἰτηθέντα ἐστάλησαν, ἐκτὸς τοῦ Ι. ἀριθμ., τοῦ ὁποίου ἀντίτυπα στέλλονται δι' ἄλλης καὶ βραδυτέρας ὁδοῦ. — κ. Γ. Ρ. εἰς Μυτιλήνην. Εἶμεθα σύμφωνοι. Εὐχαριστοῦμεν. Μόνον ἀντίτυπα τοῦ Ι. ἀριθμ. λαμβάνετε δι' ἄλλης ὁδοῦ. Τὸ κατόπιν ἀπ' εὐθείας. — κ. Γ. Π. Μ. εἰς Σῶρον. Τὰς ἐκτελεσθησάμενας παραγγελίας θὰ συνοδεύῃ καὶ ἐπιστολή. — κ. Α. Γ. Κ. εἰς Καβάλλαν. Ἐγένοντο κατὰ τὰς ὁδηγίας ὑμῶν. — κ. Α. Δ. Σ. εἰς Βάρναν, Π. Ο. εἰς Ρένιον. Σὰς εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. Ἐπιστολήν μας ἔχετε βραδύτερον. — κ. κ. Ν. Τ. Β. Βαλτζίκ, Β. Μ. εἰς Τουρνοσεβερίνον Ἐστάλησαν. Εὐχαριστοῦμεν. — κ. Σ. Β. εἰς Λεόβαν. Λαμβάνετε τὰ αἰτηθέντα, ἐξ ὧν τὸ ἐν ἔγγειρίζετε τῇ ἀδελφῇ τῆς Κλειούδης. — κ. κ. Α. Ζ. εἰς Κων/πολιν. Ἐχει καὶ ἡ φιλολογία τὰ γεροντοκόριττά της, ναυάγια προῦμων ἐπιστημονικῶν ἀναρριχῆσεων. Ὁ βίος αὐτῶν λήγει εἰς ἐπικρίσεις, προφορικὰς ἐννοεῖται καὶ σπανίως ἐντύπους, ὅτε καὶ εἶνε ἀνώνυμοι.

Ἐκδότης Π. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ ΖΥΓΟΥΡΗΣ.

Τύποις Bär & Hermann, ἐν Λειψίᾳ. — Χάρτες ἐκ τῆς Nene Papiermanufaktur, ἐν Στρασβούργῳ. — Μελέανη Frey & Sening, ἐν Λειψίᾳ.